

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI - YL
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Osmanlı Türkçesi Cümle Tipleri	TDE5038		3 + 0	7,5	Seçmeli
Birim Bölüm	Türk Dili ve Edebiyatı - YL - Lisansüstü (Örgün öğretim)				
Amaç	Bu ders Osmanlı Türkçesi döneminde söz diziminde meydana gelen gelişmeler, değişimler, bu değişimde yabancı dillerin etkileri, Osmanlı Türkçesindeki cümle tiplerinin mensur ve manzum metinlerden örneklerle açıklanması, sınıflandırılması ve bu konudaki tartışmaları üzerinden işlenmektedir.				
Ders İçeriği	Bu dersi alan öğrenciler, genel olarak Türkçe cümlelerin sentaktik yapısını ve öğelerini tespit ve tahlil etmeyi öğrenirler. İlk 4-5 hafta boyunca aldıkları teorik bilgilerden hareketle sonraki haftalarda seçilen Osmanlı Türkçesi edebî metinleri üzerinde uygulamalı olarak cümle öğelerini ve dönemde yaygın olan cümle tiplerini öğrenir.				
Ders Veren	Doç. Dr. Halilibrahim ERTÜRK				
Ders Kaynakları	İsmet Cemiloğlu, 14. Yüzyıl Kuran Tercümesinde Cümle Tipleri, TDK, Mertol Tulum, Tarihi Metin Çalışmalarında Usul (Menakıbü'l-Kudsiyye), Musa Duman, Makaleler, Eski Türkiye Türkçesinden Osmanlı Türkçesine, Kesit Yay.				

Hafta	Konu
1	Cümle, cümlelerin özellikleri.
2	Cümle türleri
3	Cümle türleri
4	Cümlelerin öğeleri
5	Cümlelerin öğeleri
6	Osmanlı Türkçesi dönemine ait bir metin üzerinden cümle tahlili uygulaması yapılması.
7	Osmanlı Türkçesi dönemine ait bir metin üzerinden cümle tahlili uygulaması yapılması.
8	Osmanlı Türkçesi dönemine ait bir metin üzerinden cümle tahlili uygulaması yapılması.
9	Osmanlı Türkçesi dönemine ait bir metin üzerinden cümle tahlili uygulaması yapılması.
10	Osmanlı Türkçesiyle yazılmış metinler üzerinde Osmanlı Türkçesinde sık kullanılan cümle tiplerinin tespit edilmesi.
11	Osmanlı Türkçesiyle yazılmış metinler üzerinde Osmanlı Türkçesinde sık kullanılan cümle tiplerinin tespit edilmesi.
12	Osmanlı Türkçesiyle yazılmış metinler üzerinde Osmanlı Türkçesinde sık kullanılan cümle tiplerinin tespit edilmesi; ki/kim bağlacıyla bağlanmış bağımlı birleşik cümle yapıları.
13	Osmanlı Türkçesi dönemine ait metinlerin analizi yoluyla elde edilen cümle yapıları ile ilgili bulguların genel değerlendirilmesi.
14	Osmanlı Türkçesi dönemine ait metinlerin analizi yoluyla elde edilen cümle yapıları ile ilgili bulguların genel değerlendirilmesi.

Ders İş Yüğü	Çalışma Türü / Öğretim Metotlar	Süresi (Saat)	Sayısı
Dinleme ve anlamlandırma	Ders	3	14
Araştırma – yaşam boyu öğrenme, yazma, okuma, Bilişim	Sınıf Dışı Çalışma	2	14
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Tartışmalı Ders	3	14
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Küçük Grup Tartışması	1	14
Araştırma – yaşam boyu öğrenme, durumları işleme, soru geliştirme, yorumlama, sunum	Sözlü	2	14
Ara Sınav 1		2	1
Ödev 1		14	1
Final		2	1
Ders İş Yüğü:		172	
AKTS (Ders İş Yüğü / 25.5):		6,75	

Program Çıktıları

1	Uzmanlaştığı anabilim dalında bilimsel araştırmalar yapma, akademik yazım ve akademik sunum konularında ihtiyaç duyulan teorik ve uygulamalı bilgilere sahiptir.
2	Temel edebiyat ve dil kaynaklarını, özelliklerini bilir ve tenkit eder, edebi metinlerdeki verileri bilimsel ve teknik yöntemlerle analiz edip değerlendirir.
3	Edebiyat metinlerini farklı teoriler ve bakış açıları ışığında analiz eder ve yorumlar.
4	Disiplinlerarası düşünür, sorgular, yorumlar ve değerlendirir.
5	Türk Dili ve Edebiyatıyla ilgili temel kavramları ve edebiyatın diğer sosyal bilimlerle ilişkisini, benzerlik ve farklarını kavrar ve açıklar.
6	Alanına yenilik getiren bilgi, düşünce, uygulama veya teknolojilerin hayata geçirilmesinde entelektüel riskler ve sorumluluklar alır.
7	Bir araştırma projesine yönelik etkinlikleri ve ilişkileri planlar ve yönetir.
8	Uzmanlık alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir.
9	Öğrenme gereksinimlerini belirler; öğrenme hedefleri doğrultusunda kendisinin ve sorumluluğu altındaki kişilerin performanslarının geliştirilmesine yönelik faaliyetleri planlar ve yönetir.
10	Uzmanlaştığı alan ile ilgili konularda ilgili kişi ve kurumları bilgilendirir; düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini yazılı ve sözlü olarak aktarır.
11	Uzmanlık alanı ile ilgili konularda düşüncelerini ve sorunlara ilişkin çözüm önerilerini nicel ve nitel verilerle destekleyerek uzman olan ve olmayan kişilerle paylaşır.
12	Toplumsal sorumluluk bilinci ile yaşadığı sosyal çevre için proje ve etkinlikler düzenler ve bunları uygular.
13	Uzmanlık alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket eder.
14	Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü C1 Düzeyinde kullanarak ileri düzeyde yazılı, sözlü ve görsel iletişim kurar ve tartışır.
15	Uzmanlık alanının gerektirdiği bilgisayar yazılımı, bilişim ve iletişim teknolojilerini ileri düzeyde kullanır.

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12	PÇ 13	PÇ 14	PÇ 15
Cümle ve cümlenin özellikleri konusunu ayrıntılı olarak bilir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cümle türleri konusunu uygulamalı olarak açıklar.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cümlenin öğeleri ve özellikleri üzerine sistematik karşılaştırma yapabilir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osmanlı Türkçesi dönemine ait metinlerde cümle türlerini tespit edebilir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osmanlı Türkçesi dönemine ait metinlerde cümlenin öğelerini bulabilir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ortalama Değer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

<https://ebs.bilecik.edu.tr/pdf/dersbilgigetir/440017>